

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:
Martina Langrová

Téma práce:
Moderní stát a genocidy; osudy tureckých Arménů a evropských Židů

Rozsah práce:
60 stran

Datum odevzdání práce:
31. 3. 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma DP je stále aktuální, avšak v závislosti na způsobu zpracování. Kreativní práce s historickým kontextem událostí a souvislostmi posiluje aktuálnost tématu, které je jinak již spíše právně-historické.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je náročné na zpracování většího objemu faktografických informací. Autorka zvolila formu, která odpovídá záměru práce. Odpovídající objem použité literatury. Kreativní práce s fakty a (širšími) historickými souvislostmi.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna na úvod a šest kapitol. Práce je přehledná, členění textů je logické a dobře navazuje.

4. Vyjádření k práci

Jedná se o kvalitní zpracování tématu. Diplomantka prokázala schopnost propojit jednotlivé aspekty ve funkční celek, který čtenáři umožní vhled a orientaci v řadě aspektů tématu, zejména těch, které se vztahují k arménské genocidě. Historické pasáže jsou velmi pěkně zpracovány, text je čtivý a přehledný a je vidět, že autorku téma opravdu bytostně zajímá. Potud je práce vynikající.

Práce však na několika místech trochu ztrácí dech, jakoby se autorka unavila při zpracovávání dlouhých historických pasáží a nestačil jí dech na pasáže další, což se nejvíce projevuje v kapitole 4., Moderní stát a genocida a která by podle názoru oponenta měla tvořit jakési jádro práce. Poněkud povrchní práce s Baumanovým dílem a obecně otázek spojených s modernitou a holokaustem, práci v těchto pasážích zřetelně oslabuje. DP kvůli tomu nedokáže vykročit z popisu, byť velmi kvalitního, historických faktů a přijít se závěry, které by si tato práce bezpochyby zasloužila.

Moderní genocida je genocida s účelem, genocida naplánovaná a na jejím konci stojí vidina nové společnosti. To všechno Arménská genocida splňuje. Čím se tedy odlišuje od holocaustu? Proč bývá holocaust považován za jedinečný a specifický typ moderní genocidy?

Rozeberte prosím ideologie, které stály za oběma genocidami. Zaměřte se také na technologickou stránku obou genocid. Bauman dokazuje, že holokaust není selháním ani vyústěním modernity, ale její součástí, odvrácenou a temnou tvář. Holokaust tak nebyl logickým důsledkem modernity, ale pouze možností, jež modernita nabízela a která se uplatnila. Jeho průběh byl umožněn díky tehdejšímu stavu vědeckého poznání a technologickým pokrokům (v chemii, inženýrství, strojírenství), propracovanému byrokratickému systému (evidence obyvatel, logistiky, důmyslného systému kontroly) a dovednostem, jež byly vyžadovány napříč průmyslovými odvětvími (poslušnost, kázeň, přesnost). Bauman dochází k závěru, že morální zábrany vůči nehumánním činům, které se

zdají být normálně zvrácené, padají, pokud jsou splněny tři základní podmínky. Proces musí být legalizován a legitimizován (tedy schválený autoritou jak státní, tak odbornou), nehumánní činy jsou rutinizovány (nabízí se metafora běžícího pásu) a oběti dehumanizovány (např. tak, že osoby a jména nahradí čísla). Je možné říci, že hlavním přínosem Baumanovy práce je jeho chápání holokaustu jako konceptuálního rámce, který není uzavřen v (ne)dávne minulosti, ale je přítomný i v naší realitě, dřímá a může se kdykoli probudit. Nejúděsnější zprávou, kterou nám holokaust přinesl, tak podle něj není pravděpodobnost, že jsme se mohli stát jeho oběťmi, nýbrž představa, že jsme mohli být jeho viníky. Nabízí se proto myšlenka, zda se můžeme stát viníky holokaustu dalšího – stejného představení, pouze hraného ve změněných kulisách a s jinými herci. Jaké mechanismy máme k dispozici, abychom opakování podobných událostí zabránili? Jaké je poučení tyto dvě z mnoha genocid ve 20. století přinesly?

Proč je důležité / nosné srovnávat genocidu Armenů a Židů? V čem se tyto dvě odlišují od genocid jiných?

5. Kritéria hodnocení práce

Cíle práce bylo dosaženo. Práce se zdroji (českými i cizojazyčnými), jakož i průběžné užití citací odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Práce je pěkně napsaná, jazykově nadprůměrná.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Diplomovou práci Martiny Langrové doporučuji k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň

Velmi dobře.

V Praze dne _19. 5. 2020